

Nimi: _____

Opiskelijanumero: _____

Tee vastaukset kokonaisuudessaan kysymys-
papereille. Jatka tarvittaessa paperin kääntöpuolelle.

T1	T2	T3	T4	T5	Yhteensä
0	0	0	0	0	0

1. a) Mitä on kohina? Piirrä myös selventävä kuva. (1p)

Kohina on satunnaista, monesti ulkaisista tekijöistä johtuvaa
häiriötä joka summantuu signaalin

b) Mikä on varaktori? (1p)

Konkadiodi, säädettävä esto

0

c) Mikä on toimintapiste? (1p)

0

d) Mikä on suurin ero FET- ja BJT-transistorien ohjauksessa? (1p)

BJT:ssä menee kannalle virta

FET:ssä kitalle ei-mee virtaa

0

e) Mitä tarkoittaa passiivinen vahvistin? (1p)

0 Ei mitään

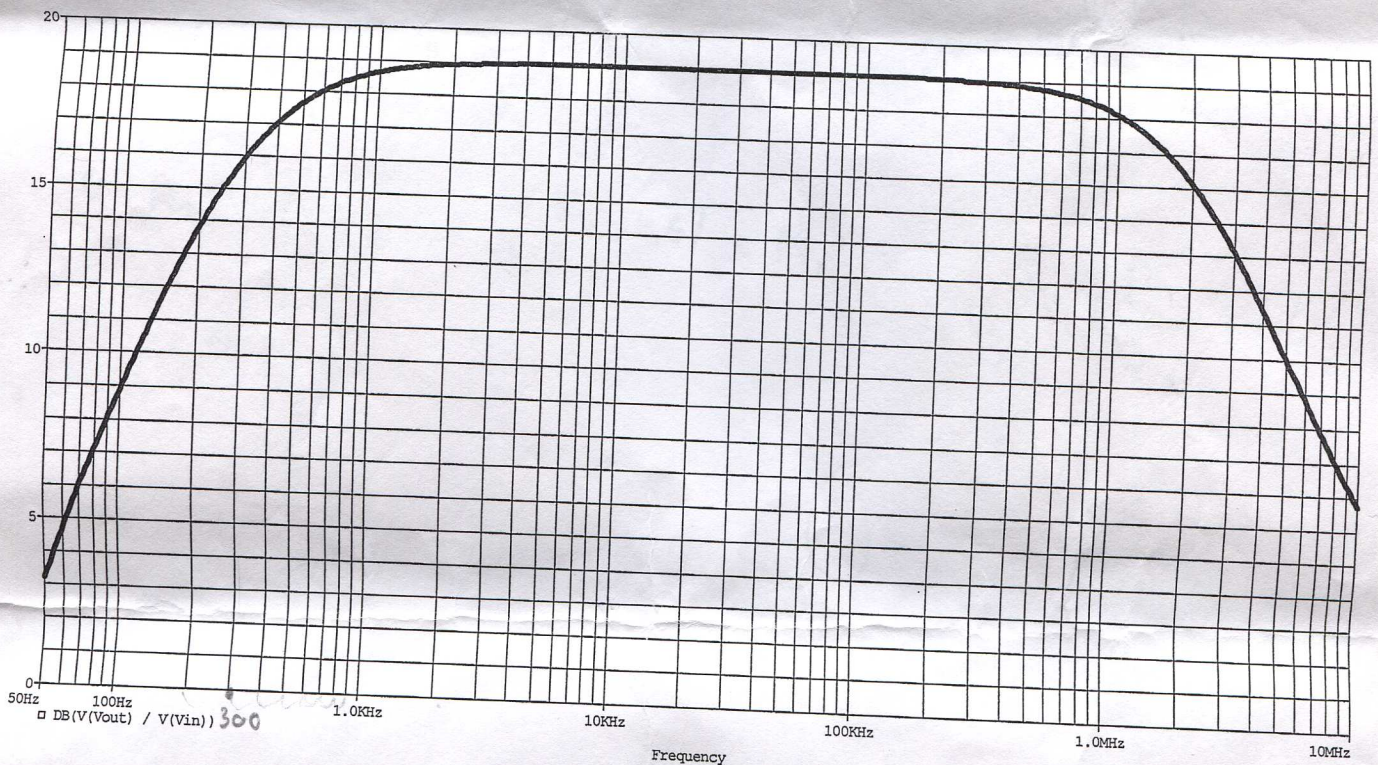
f) Mihin piensignaalmallia käytetään? (1p)

Yksinkertaistetaan
pieniä signaalin ollessa
pieni

0

2. i) Olet simuloinut erään vahvistinkytkenän amplitudivastetta ja saanut alla olevan kuvan mukaisen tuloksen. (3p)
- Mikä on vahvistimen ulostulossa olevan signaalin vaihtokomponentin amplitudi taajuudella 10kHz, kun sisäänmenossa olevan signaalin AC-komponentin amplitudi on 15 mV? Entä ylemmän rajataajuuden kohdalla?
  - Mikä on vahvistimen kaistanleveys?
  - Onko kyseinen kytkentä AC- vai DC-kytketty? Perustele vastauksesi.

a) kohdassa 10kHz vahvistus 19dB

$$20 \log\left(\frac{V_{out}}{V_{in}}\right) = 19\text{dB} \quad \Rightarrow \quad \frac{V_{out}}{V_{in}} = 10^{\frac{19}{20}} \Rightarrow V_{out} = 15\text{mV} \cdot 10^{\frac{19}{20}}$$

rajataajuus: $A_{v\text{dB}} = 19\text{dB} - 3\text{dB} \Rightarrow V_{out} = 15\text{mV} \cdot 10^{\frac{16}{20}}$

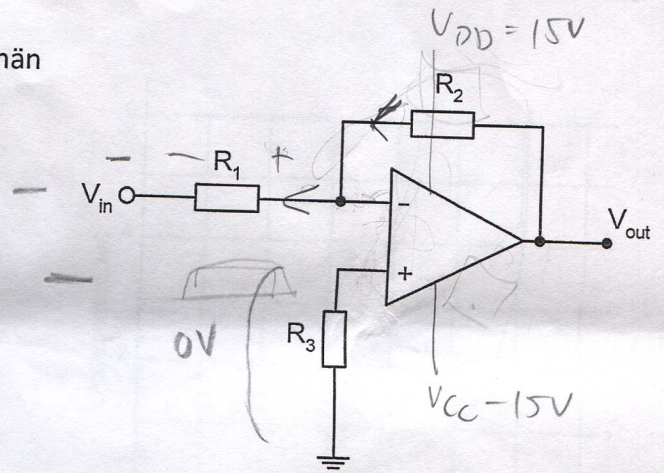
b) $BW = 2\text{MHz} - 300\text{Hz} \approx 2\text{MHz}$

c) AC, rajat ei ole suodattunut pois

2. ii) Laske oheisen kytkennän ulostulojännite V_{out} . Kytkenän käyttöjännitteet ovat $\pm 15V$. (3p)

$V_{in} = -4,6V$, $R_1 = 3,8k\Omega$,
 $R_2 = 15,8k\Omega$ ja $R_3 = 6,2k\Omega$.

$$\left. \begin{aligned} I &= \frac{V_{in} - 0}{R_1} \\ 0 - R_2 I &= V_{out} \end{aligned} \right\} \begin{aligned} V_{out} &= \frac{R_2}{R_1} V_{in} \\ &= \frac{15,8}{3,8} (-4,6) = -19,1 \end{aligned}$$

$$(V_i - V_e) \frac{R_1}{R_2} = V_{out}$$

0

3. i) Vertaile zenerdiodia, valodiodia ja LEDiä keskenään. Mieti ainakin niiden perustoimintaideoita ja käyttökohteita. (2p)

Zener kestää paljon paremmin negatiivisia jännitteitä
 käyttökohte: esim regulaattori

Diodi joka aktivoituu valossa

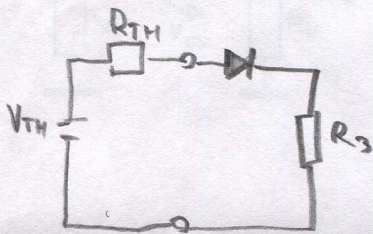
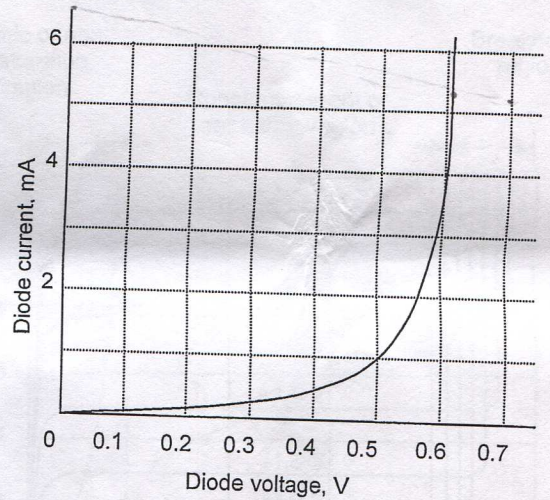
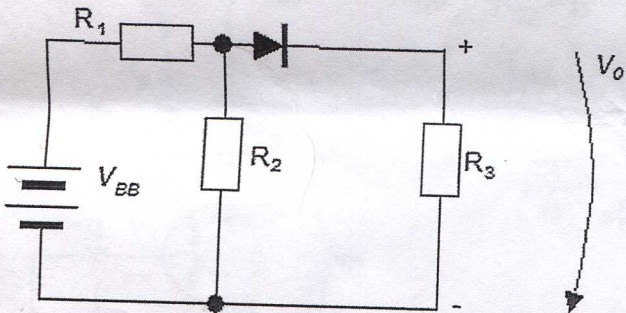
Big McJesus

3. ii) Kuvan piirissä käytettävän diodin ominaiskäyrä on ohessa.

$V_{BB} = 12\text{ V}$, $R_1 = 680\ \Omega$, $R_2 = 330\ \Omega$ ja $R_3 = 390\ \Omega$. (4p)

a) Määritä ulostulojännite V_o .

b) Mikä on jännitelähteestä V_{BB} otettu teho?

$$V_{TH} - R_{TH} I_D - R_3 I_D = 0$$

$$I_D = \frac{V_{TH} - V_D}{R_{TH} + R_3}$$

$$V_D = 0 \Rightarrow I_D = 6.4\text{ mA}$$

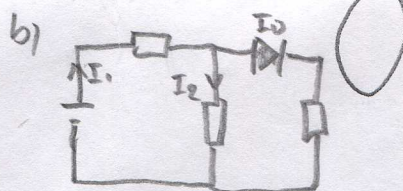
$$V_D = 0.7 = 2 I_D \Rightarrow 5.26\text{ mA}$$

$$V_D = 0.61 \Rightarrow I_D = 5.4\text{ mA}$$

$$V_{TH} = \frac{R_2}{R_1 + R_2} V_{BB} = 3.92\text{ V}$$

$$R_{TH} = \frac{R_1 R_2}{R_1 + R_2} = 222\ \Omega$$

a) $V_{out} = R_3 I_D = 2.1\text{ V}$

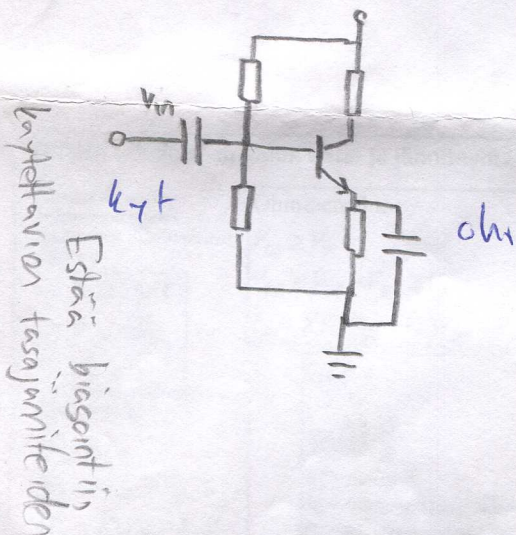

$$I_2 = \frac{V_{out} + V_D}{R_2}$$

$$I_1 = I_2 + I_D$$

$$P_{BB} = V_{BB} I_1 = V_{BB} \left(\frac{V_{out} + V_D}{R_2} + I_D \right) = 163\text{ mW}$$

4. i) Mitä ovat ohitus- ja kytkentäkondensaattori? Mitkä ovat niiden tehtävät, ja mitä etuja ja haittoja ne tuovat mukanaan? Piirrä esimerkkikytkentä, josta nämä kondensaattorit löytyvät selkeästi merkittyinä. (2p)

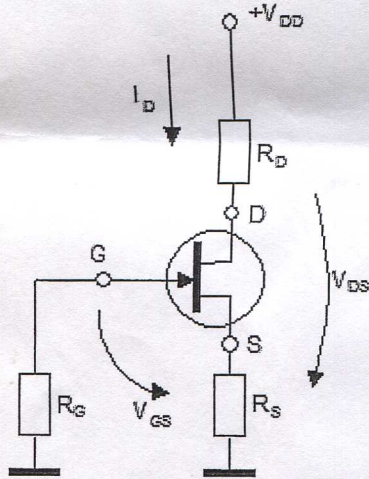
JÄNNITEHÄVIÖ

suodattaa kohinaa
tasavirta

4. ii) Kuvan piirissä käytetään JFETiä, jonka ominaiskäyrästä on esitetty oikeanpuoleisessa kuvassa. Määritä V_{DS} , I_D ja V_{GS} , kun $V_{DD} = 24 \text{ V}$, $R_D = 3,9 \text{ k}\Omega$, $R_S = 1 \text{ k}\Omega$ ja $R_G > 100 \text{ k}\Omega$.

(4p)

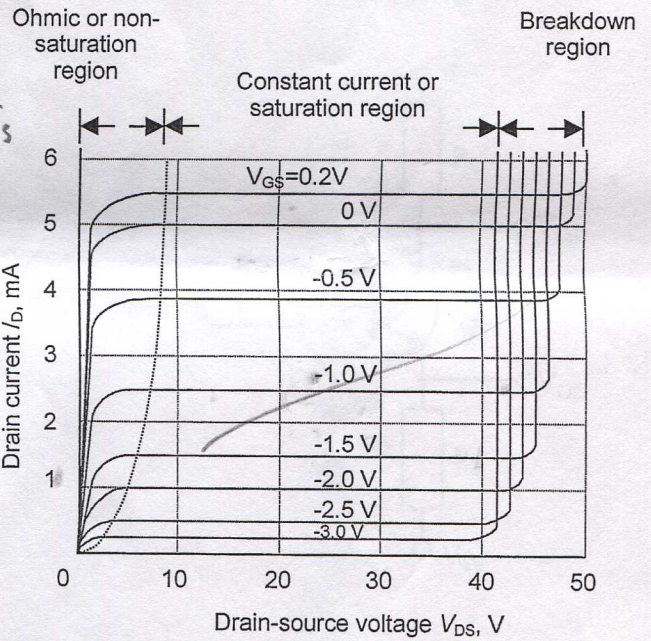

$$V_{DD} - R_D I_D - V_{DS} - R_S I_S$$

$$I_D = I_S$$

$$I_D = \frac{V_{DD} - V_{DS}}{R_S + R_D}$$

$$V_{DS} = 0 \Rightarrow I_D = 4,9$$

FETtien toiminta-alueiden virta- ja jänniteyhtälöt

Johtavuuden raja on n-kanavaisille FETeille. P-kanavaisilla polariteetit ovat toisin päin.

Cut-off:

$$V_{GS} < V_T$$

$$I_D = 0$$

Saturaatio:

$$V_{GS} \geq V_T$$

$$V_{GD} = V_{GS} - V_{DS} \leq V_T$$

$$I_D = K(V_{GS} - V_T)^2$$

Ohminen alue:

$$V_{GS} \geq V_T$$

$$V_{GD} = V_{GS} - V_{DS} \geq V_T$$

$$I_D = K[2(V_{GS} - V_T)V_{DS} - V_{DS}^2]$$

$$K = \frac{I_{DSS}}{V_p^2}$$

$$K = \left(\frac{W}{L}\right) \frac{KP}{2}$$

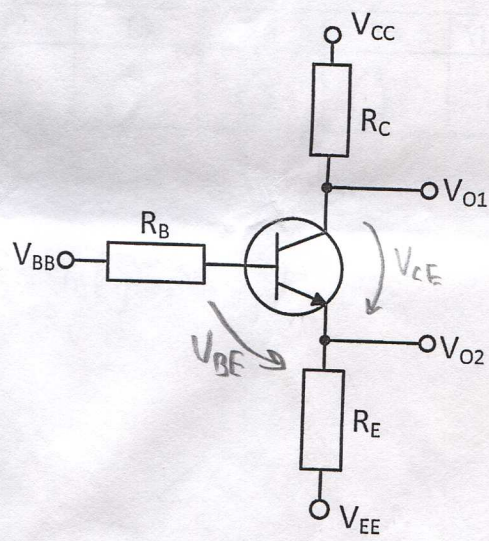
$$KP = \mu_n C_{OX}$$

μ_n = elektronien pintaliikkuvuus

C_{OX} = hilakapasitanssi / ala

5. Kuvan komponenttien arvot ovat $V_{CC} = 0$, $V_{EE} = -10$ V, $R_E = 0$, $R_C = 1,8$ k Ω ja $R_B = 47$ k Ω . Transistorin $\beta = 125$. Piirrä $V_{BB} - V_{O1}$ -kuvaaja (V_{BB} x-akselille ja V_{O1} y-akselille), josta löytyy selvästi merkittynä transistorin toiminta-alueet. (6p)

6